

Editörden

Editorial

N. Yasemin YALIM^a

Türkiye Biyoetik Dergisi (TJOB)'un 6. Cilt 2. Sayısı (2019 Yılı Yaz Sayısı) biraz gecikmeyle de olsa elinize ulaşmış bulunuyor. 17-18 Ekim 2019 tarihleri arasında İstanbul Aydın Üniversitesi'nde gerçekleştirilen "Sağlıkta İleri Teknoloji ve Etik" başlıklı X. Türkiye Biyoetik Derneği Sempozyumu'nun bildirilerinden üretilen makalelerin hakem değerlendirmeleri bu sayıya yetişmediği için Yaz sayımızda sempozyum öncesi elimize ulaşan makaleleri sunuyoruz.

"Sağlıkta İleri Teknoloji ve Etik" sempozyumu bildirileri hem biyoetik alanında gelecekte yapılması planlanan araştırmaların yönünü belirlemesi açısından, hem de üzerinde düşünce üretilmesi gereken kuramsal konuların ortaya konulması açısından katılanlar için oldukça ufuk açıcı oldu. Etik ve sağlık alanında robotik, yapay zekâ, makine öğrenmesi, 3D yazıcıların kullanılması gibi konuların kesişme kümelerinde yer alan sorunların ele alındığı toplantıda, düşünsel dünyamızın geleceğin teknolojilerinin yol açması muhtemel sorunlarla başa çıkmak açısından pek de yeterli olmadığı ortaya çıktı. Özellikle sağlık meslekleri eğitiminde giderek önem kazanan etik eğitiminin, söz konusu konuları da içerecek biçimde yeniden yapılması gerektiği değerlendirildi. Sağlık alanlarındaki meslek etiği eğitiminin metodolojisi de önemli tartışma konularından birini oluşturdu.

Sağlık profesyonellerinin etik eğitimine katkıda bulunmak amacıyla Türkiye Biyoetik Derneği yeni bir kitap dizisi yayınlamaya başladı. Sağlık Profesyonelleri İçin Meslek Etiği Dizisi başlıklı serinin ilk kitabı olan Sağlık Programları İçin Meslek Etiği kitabı, sağlık meslek yükseköğretim kurumlarında açılan, çok farklı alanlarda sağlık profesyoneli yetiştirmeyi hedefleyen sağlık programlarında yer alan meslek etiği derslerinde ders kitabı olarak kullanılmak üzere hazırlandı. Dizinin bundan sonra yayınlanacak iki kitabından biri Sağlık Yönetimi ve Etik başlığını taşıyor ve sağlık yöneticiliği programları için hazırlanıyor; diğeri ise Diş Hekimliği Etiği konusunda olacak.

Bu sayıda yer alan makaleler arasında kısa bir gezinti yapacak olursak; Carl Cohen'in organ bağışının yetersizliğine bir çözüm olarak önerdiği "varsayılan onam" kavramını eleştiren makalelerinde Ayinde ve Dassaolu rejeneratif tıbbın ve ileri teknolojilerin asıl çözüm umudunu taşıdıklarını savunuyorlar. Suyun ticarileşmesini ve su hakkını konu edinen makalesinde Filiz Bulut, dünyada biyoetiğin üzerinde çalıştığı en önemli sorunlardan biri hakkındaki görüşlerini paylaşıyor. Gürkan Sert ve ark. Ekonomik Kültürel Haklar Sözleşmesi'nin 2016 yılında yürürlüğe giren 22 numaralı yorumunda cinsel sağlık ve üreme sağlığı alanındaki hakların izini sürüyorlar. Onur Öztürk'ün editöre mektup olarak kaleme aldığı ve akademik haksızlıkların neden olduğu olumsuz etik iklime dikkat çektiği yazısı bizleri ülkemizin giderek vasatlaşan akademik ortamı hakkında yeniden düşünmeye çağırıyor. Halil Tekiner'in eleştirel anlatı okumaları bölümünde yer alan ve Natalie Babbitt'in 1975 yılında yayınlanan, dilimize "Ölümsüz Aile" adıyla çevrilen "Tuck Everlasting" başlıklı eserini konu edinen yazısı, çocuk kitapları aracılığıyla verilen ölüme ilişkin değerler eğitimine yetkin bir örneği dikkatimize sunuyor.

TJOB'un bir sonraki sayısı büyük ölçüde "Sağlıkta İleri Teknoloji ve Etik" sempozyumu bildirilerinden oluşacak gibi görünüyor. Bu bağlamda önemli bir kavram olan ve tüm kuramsal tartışmanın temel sorunlarından birini oluşturan "precautionary principle" (ihtiyat ilkesi) konusundaki görüşlerin ele alındığı yazılara gelecek sayıda yer vermek istiyoruz. Bu konudaki çalışmalarınızı bizlerle ve okuyucularımızla paylaşmanızı bekliyoruz.

^aProf. Dr., Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı ✉ yalimx001@yahoo.com

2019 yılının ikinci sayısını her zamanki gibi keyifli okumalar dileklerle ilginize ve bilginize sunarken hepimize sağlıklı, mutlu, huzurlu, verimli ve başarılı Yeni bir Yıl diliyorum.

Prof. Dr. Neyyire Yasemin YALIM